

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 21. november 2019
Kontor: Straffulbyrdelseskontoret
Sagsbeh: Karen Brøgger Nielsen
Sagsnr.: 2019-731-0051
Dok.: 1309002

KOMMENTERET OVERSIGT

over

høringssvar om forslag til lov om udlevering af lovovertrædere til og fra Danmark (udleveringsloven)

I. Høringen

Et udkast til lovforslag om udlevering af lovovertrædere til og fra Danmark har i perioden fra den 26. september til den 24. oktober 2019 været sendt i høring hos følgende myndigheder og organisationer mv.:

Østre og Vestre Landsret, samtlige byretter, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet, Den Danske Dommerforening, Dommerfuldmægtigforeningen, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Foreningen af Statsadvokater, Rigspolitiet, Politidirektørforeningen, Politiforbundet, Direktoratet for Kriminalforsorgen, Fængselsforbundet, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder, Retspolitisk Forening, Det Kriminalpræventive Råd, Foreningen af Fængselsinspektører m.fl., Kriminalforsorgsforeningen, HK Landsklubben Danmarks Domstole, HK Landsklubben for Kriminalforsorgen, Amnesty International, Danske Advokater, Landsforeningen KRIM, Justitia, Rigsombudsmanden for Færøerne og Grønlands Selvstyre via Rigsombudsmanden i Grønland.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra:

Østre og Vestre Landsret, Sø- og Handelsretten, Københavns Byret på vegne af byretspræsidenterne, Domstolsstyrelsen, Procesbevillingsnævnet,

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400
F +45 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Den Danske Dommerforening, Rigsadvokaten, Foreningen af Offentlige Anklagere, Rigspolitiet, Fængselsforbundet, Advokatrådet, Landsforeningen af Forsvarsadvokater, Institut for Menneskerettigheder og Retspolitisk Forening.

Nedenfor er gengivet de væsentligste punkter i de modtagne høringssvar.

Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene er anført i kursiv.

II. Høringssvarene

Sø- og Handelsretten, Procesbevillingsnævnet og Fængselsforbundet har ingen bemærkninger til lovudkastet.

Vestre Landsret ønsker ikke at udtale sig om lovudkastet.

1. Betingelserne for udlevering fra Danmark til udlandet

Retspolitisk Forening har bemærket, at det fremgår af bemærkningerne til lovforslaget, at bestemmelsen i lovforslagets § 3 om forbud mod dobbelt strafforfølgning ikke medfører en pligt for de danske myndigheder til af egen drift at undersøge, om den pågældende tidligere er blevet endeligt dømt i et andet land for samme handlinger. En sådan pligt for myndighederne til at sikre sig, at den udleveringsbegærede ikke tidligere er dømt for det, den pågældende nu agtes strafforfulgt for, bør indføres, så princippet om *ne bis in idem* respekteres. Subsidiært må det pålægges myndighederne at iværksætte en undersøgelse af spørgsmålet, såfremt den udleveringsbegærede anmoder om det.

Justitsministeriet bemærker hertil, at det følger af de almindelige bemærkninger, at de danske myndigheder ikke af egen drift skal iværksætte en nærmere undersøgelse af, om der er afsagt dom for forholdet i udlandet. Er det oplyst, at den, som en udleveringsanmodning vedrører, muligvis allerede er dømt eller frifundet for det samme forhold i udlandet, undersøges dette nærmere. Der henvises til lovforslagets pkt. 3.2.2.2.

Justitsministeriet finder ikke anledning til at foreslå en automatisk undersøgelsesprocedure indført i alle sager om udlevering fra Danmark, da det må formodes at have undtagelsens karakter, at et andet land anmoder om udlevering for forhold, der allerede er påkendt.

Institut for Menneskerettigheder har om lovforslagets § 6 anbefalet, at Justitsministeriet i bemærkningerne til lovforslaget nærmere redegør for betydningen af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Justitsministeriet henviser til pkt. 3.2.4.2 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget og til de specielle bemærkninger til lovforslagets § 6.

Justitsministeriet bemærker hertil, at lovforslaget, herunder lovforslagets § 6, bl.a. har til formål at gennemføre rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, som den løbende fortolkes af EU-Domstolen. I den forbindelse inddrager EU-Domstolen den europæiske arrestordres forhold til Den Europæiske Unions Charter om Grundlæggende Rettigheder, herunder artikel 47. Denne bestemmelse svarer i vidt omfang til beskyttelsen i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

På den baggrund finder Justitsministeriet ikke anledning til i lovforslaget at redegøre yderligere for betydningen af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 6.

Rigsadvokaten har om lovforslagets § 8 bemærket, at det vil være hensigtsmæssigt, hvis retten samtidig med en afgørelse om udlevering træffer afgørelse om midlertidig udlevering i medfør af § 8, i de sager, hvor den pågældende afsoner en idømt straf i Danmark, og hvor det pågældende land har anmodet om midlertidig udlevering.

I lyset af hørings svaret har Justitsministeriet i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 8 tilføjet, at hvis den eftersøgte på tidspunktet for de danske myndigheders modtagelse af den nordiske arrestordre, den europæiske arrestordre eller udleveringsanmodningen afsoner en fængselsstraf, der forventes at medføre, at den pågældende ikke vil blive løsladt, inden der træffes afgørelse om udlevering, retter anklagemyndigheden henvendelse til det anmodende land. Det anmodende land orienteres om, at den pågældende afsoner en fængselsstraf, og anmodes om at oplyse, om man er interesseret i en evt. midlertidig udlevering. Det anmodende land oplyses samtidig om betingelserne for en midlertidig udlevering. Afgørelse om midlertidig udlevering forudsættes i videst muligt omfang at blive truffet samtidig med afgørelsen om udlevering. Selve den midlertidige udlevering kan dog kun gennemføres, hvis det anmodende land skriftligt har accepteret betingelserne for den midlertidige udlevering.

Rigsadvokaten har om lovforslagets § 16 bemærket, at det enten i lovteksten eller bemærkningerne bør angives, at kravene i § 16, stk. 1, nr. 1-4, ikke er kumulative.

Justitsministeriet har i lovforslagets almindelige bemærkninger under pkt. 3.4.4.3 og i de specielle bemærkninger til § 16 tilføjet, at betingelserne i nr. 1-4 i den foreslåede bestemmelse ikke er kumulative. Det er således tilstrækkeligt, at én af betingelserne er opfyldt.

Advokatrådet har bemærket, at Norge og Island har tilsluttet sig det retlige grundlag for den europæiske arrestordre. Fra den 1. november 2019, hvor reglerne i den europæiske arrestordre finder anvendelse i alle de nordiske lande, rejser det spørgsmålet, om de processuelle retssikkerhedsgarantier, der er gældende for "EU-udleveringer" ikke tilsvarende skal gælde ved "nordiske udleveringer". Som forslaget foreligger, synes de processuelle retssikkerhedsgarantier imidlertid mindre ved de "nordiske udleveringer". En samordning af de processuelle procedurer vil forenkle loven, hvilket tillige ville gøre sig gældende i forhold til udleveringer uden for EU og Norden.

Justitsministeriet bemærker hertil, at Norge og Island ikke har tilsluttet sig det retlige grundlag for den europæiske arrestordre. Landene har indgået en selvstændig aftale med EU om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge. Der henvises til lovforslagets pkt. 3.6.1.2.

Justitsministeriet forstår Advokatrådets henvisning til "processuelle retssikkerhedsgarantier", der er gældende for "EU-udleveringer", sådan, at den vedrører de betingelser, der gælder for udlevering fra Danmark til medlemsstater i Den Europæiske Union bortset fra Finland og Sverige, som anført i lovforslagets kapitel 4. Disse betingelser finder ikke anvendelse mellem de nordiske lande, da grundlaget for udlevering til de nordiske lande er baseret på Konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande.

Betingelserne kan ikke samordnes, da de hviler på forskellige internationale retsgrundlag.

Justitsministeriet forstår Advokatrådets henvisning til de "processuelle procedurer" sådan, at det vedrører behandlingen af sager om udlevering fra

Danmark, som anført i lovforslagets kapitel 6. Der er således med lovforslaget sket en samordning af de processuelle regler.

Retspolitisk Forening har bemærket, at også danske statsborgere er omfattet af de foreslåede regler om udlevering til strafforfølgning, hvilket ikke er tilfældet i lande, Danmark normalt sammenligner sig med, f.eks. Norge og Sverige. Foreningen henstiller, at forslaget ændres, så de danske regler i lighed med de andre nordiske landes regler ikke medfører udlevering til strafforfølgning af egne statsborgere, men at man i stedet gennemfører den pågældende strafforfølgning her i landet. Foreningen forslår subsidiært, at udlevering af egne statsborgere dog kan ske til andre nordiske lande, og mere subsidiært at sådan udlevering kan ske til andre EU-lande.

Justitsministeriet bemærker hertil, at der er tale om videreførelse af gældende ret.

Danmark er på baggrund af sine internationale forpligtelser afskåret fra at undlade udlevering af egne statsborgere til de nordiske lande og til EU-medlemsstater. Det samme er Finland og Sverige.

Norge og Island er ligeledes afskåret fra at undlade udlevering af egne statsborgere til de nordiske lande. Derudover har landene i den aftale, de har indgået med EU om procedurerne for overgivelse mellem Den Europæiske Unions medlemsstater og Island og Norge, haft mulighed for afgive en erklæring om, at egne statsborgere ikke vil blive overgivet, eller om, at overgivelse kun tillades under visse nøje afgrænsede omstændigheder. Hverken Norge eller Island har erklæret ikke at ville overgive egne statsborgere.

Justitsministeriet har ikke fundet anledning til at afskaffe muligheden for udlevering af danske statsborgere til lande uden for Norden og EU. Der henvises til lovforslagets pkt. 3.5.1.

2. Behandlingen af sager om udlevering fra Danmark

Rigsadvokaten har om lovforslagets § 32, stk. 4, bemærket, at der, eventuelt i bemærkningerne, bør redegøres for behandlingen af sager, hvor forudsætningerne for at behandle udleveringssagen helt bortfalder. Dette kan eksempelvis være, hvis den pågældende person forlader Danmark.

Justitsministeriet har i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 32 præciseret, at hvis forudsætningerne for at behandle udleveringssagen bortfal-

der, eksempelvis hvis den, der begæres udleveret, forlader Danmark, sluttes sagen af anklagemyndigheden. Retten og forsvareren orienteres om nødvendigt herom.

Rigspolitiet har ønsket lovforslaget præciseret på en række punkter i relation til § 33 om behandlingen af fotos og fingeraftryk. Rigspolitiet har således haft bemærkninger til opbevaring og sletning af fotos og fingeraftryk, der optages på grundlag af § 33, stk. 1, ligesom man har ønsket en præcisering af, i hvilket omfang retsplejelovens regler skal finde anvendelse for de nævnte fotos og fingeraftryk.

Justitsministeriet har i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 33 tilføjet, at et foto, der er optaget efter den forslåede bestemmelse i stk. 1, kun kan offentliggøres efter retsplejelovens § 818, hvis strafferammekravet i § 818, stk. 2, er opfyldt.

Det er hensigten, at fotos og fingeraftryk, der optages på grundlag af § 33, stk. 1, så vidt muligt skal opbevares i politiets registre, hvor fotos og fingeraftryk, der er optaget på grundlag af de gældende regler i retsplejeloven, opbevares på nuværende tidspunkt.

Fingeraftryk optaget i medfør stk. 1 vil dermed blive tilgængelige for de kompetente retshåndhævende myndigheder i medlemsstaterne i Den Europæiske Union i forbindelse med elektroniske søgninger, jf. retsplejelovens § 116 a.

Behandling, herunder opbevaring, videregivelse, sletning mv., af fotos og fingeraftryk, der er optaget i henhold til lovforslagets stk. 1, vil som udgangspunkt kunne ske i henhold til de regler og den administrative praksis mv., der fastsættes for tilsvarende materiale, der er optaget efter retsplejelovens bestemmelser om fotos og fingeraftryk.

Ved fastsættelsen af nærmere regler for opbevaring, videregivelse, sletning mv. af fotos og fingeraftryk, der er optaget i henhold til lovforslagets § 33, stk. 1, vil der derfor blive taget udgangspunkt i de regler, der i øvrigt fastsættes for tilsvarende materiale, der er optaget efter retsplejelovens bestemmelser.

Rigsadvokaten har bemærket, at der ikke tidligere har været direkte hjemmel i udleveringsloven til at udsætte gennemførelsen af en afgørelse om udlevering på, at den pågældende skal retsforfølges i Danmark og/eller afsone

en allerede idømt straf, jf. rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre artikel 24, stk. 1. Det bør overvejes at indføre en sådan hjemmel.

Justitsministeriet har i lovforslagets § 39 tilføjet et nyt stk. 2, hvorefter retten kan beslutte, at udlevering midlertidigt udsættes, hvis den, der begæres udleveret, skal strafforfølges her i landet, eller hvis pågældende skal afsone straf her i landet. Der henvises til de alm. bemærkninger pkt. 3.6.11.2 og de specielle bemærkninger til § 39.

3. Behandlingen af sager om udlevering til Danmark

Rigsadvokaten har om lovforslagets §§ 45 og 46 bemærket, at EU-Domstolen i dommene C-182/15 Aleksei Petruhhin og C-191/16 Romano Pi-sciotto, har taget stilling til to situationer, hvor et tredjeland har anmodet om udlevering fra en EU-medlemsstat af en unionsborger fra en anden EU-medlemsstat. Det fremgår af de to konkrete sager, at den pågældendes hjemland under visse betingelser, skal have mulighed for at overtage sagsbehandlingen, og at overførslen til hjemlandet kan ske ved anvendelse af en europæisk arrestordre. Det bør på denne baggrund overvejes om det, evt. i bemærkningerne, bør fremgå, at europæiske arrestordre også kan anvendes i disse situationer.

Justitsministeriet har i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 45 tilføjet, at hvis de danske myndigheder bliver underrettet om, at en anden EU-medlemsstat behandler en sag om udlevering af en dansk statsborger til et tredjeland (en stat uden for Norden og EU), og reglerne i straffelovens §§ 6-8 giver mulighed for, at Danmark kan retsforfølge personen for de handlinger, der danner baggrund for udleveringsanmodningen, kan anklagemyndigheden anmode retten om, at der udstedes en europæisk arrestordre med henblik på udlevering af den pågældende til Danmark.

§ 45 vil dermed finde tilsvarende anvendelse i disse situationer. Anklagemyndigheden skal således også i denne situation anmode retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om, at der udstedes en europæisk arrestordre.

Muligheden tænkes alene anvendt i de situationer, hvor en udlevering til det anmodende tredjeland må antages at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. lovforslagets § 6.

Rigsadvokaten har om lovforslagets § 47 bemærket, at det fremgår af bemærkningerne til stk. 1, at kære ikke vil have opsættende virkning. Dette er efter Rigsadvokatens opfattelse afgørende i situationer, hvor en international efterlysning skal kunne iværksættes hurtigt. Henvisningen til retsplejelovens § 969, stk. 2, der giver retten mulighed for at tillægge kære opsættende virkning, bør derfor udgå, og det bør overvejes i loven at indsætte en eksplicit bestemmelse om, at kæremål ikke har opsættende virkning.

Justitsministeriet har ikke fundet grundlag for, at muligheden for at tillægge kæremål opsættende virkning helt bør afskæres. Det vil således – i overensstemmelse med retsplejelovens almindelige ordning, jf. retsplejelovens § 969 – bero på en konkret vurdering, om der helt undtagelsesvis vil være anledning til at tillægge kære af afgørelsen om udstedelse af en europæisk arrestordre opsættende virkning.

Den Danske Dommerforening har om lovforslagets § 47 bemærket, at beslutninger om udstedelse af europæisk arrestordre træffes ved kendelse, som kan kæres. Lovforslagets § 46 omhandler et særligt tilfælde af international efterlysning og udlevering til Danmark. Det fremgår af bemærkningerne til § 46, at der ikke kræves forsvarermedvirken i forbindelser med behandlingen af spørgsmålet. Da den, der ønskes udleveret, ikke har været til stede, og der ikke er en forsvarer, synes kæreadgangen af arrestordren reelt ikke eksisterende.

Justitsministeriet bemærker hertil, at anklagemyndigheden bør have mulighed for at kunne kære en afgørelse, hvor retten beslutter ikke at udstede en europæisk arrestordre. Ministeriet finder derfor, at kæreadgangen bør fastholdes.

Retspolitisk Forening har bemærket, at man kan tilslutte sig den i lovforslagets kapitel 7 indeholdte systemændring, så det fremtidig bliver domstolene og ikke som i dag en administrativ myndighed, der skal tage stilling til og afgøre, om en udleveringsanmodning, herunder også en europæisk arrestordre, skal imødekommes. Denne ændring bidrager til bedre retssikkerhed på området.

Retspolitisk Forening har endvidere foreslået, at også beføjelsen til udstedelse af nordiske arrestordrer overføres til domstolene, så alle afgørelser om anmodning om udlevering fra andre lande skal træffes af domstolene.

Justitsministeriet bemærker hertil, at det på baggrund af EU-Domstolens domme af 27. maj 2019 er Justitsministeriets vurdering, at en ordning som den danske, hvorefter justitsministeren formelt set har mulighed for at give pålæg til anklagemyndigheden i sager vedrørende en europæisk arrestordre, er i strid med rammeafgåelsen om den europæiske arrestordre som fortolket af EU-Domstolen i de ovennævnte sager, hvorfor kompetencen til at udstede europæiske arrestordrer overføres til domstolene for at sikre, at europæiske arrestordrer udstedt i Danmark bliver respekteret i de øvrige EU-medlemsstater.

Det fremgår derimod af Konvention om overgivelse for strafbare forhold mellem de nordiske lande, artikel 3, stk. 1, at den udstedende judicielle myndighed er den judicielle myndighed i det udstedende land, der i henhold til dette lands lovgivning er kompetent til at udstede en nordisk arrestordre.

Justitsministeriet har derfor ikke fundet anledning til at ændre den nuværende ordning, hvorefter anklagemyndigheden kan udstede nordiske arrestordrer. Der henvises til de alm. bemærkninger pkt. 3.7.8 og de specielle bemærkninger til § 50.

Rigsadvokaten har om lovforslagets § 52 bemærket, at det fremgår af stk. 1, at den pågældende person, der er midlertidigt udlånt til Danmark, skal tilbageføres til udleveringslandet. Det skal hertil bemærkes, at der kan opstå en situation, hvor den pågældende ikke længere er frihedsberøvet i udleveringslandet, og hvor den pågældende således ikke længere tvangsmæssigt kan tilbageføres.

Justitsministeriet har i de specielle bemærkninger til lovforslagets § 52 tilføjet, at hvis frihedsberøvelsen i udlandet er ophævet, vil der ikke foreligge en forpligtelse til at tilbageføre den pågældende.

4. Forsvarerbistand

Landsforeningen af Forsvarsadvokater har bemærket, at det for så vidt angår tiltalte i straffesager og eftersøgte i sager angående europæiske arrestordrer bør tydeliggøres i lovteksten, at den, der søges udleveret fra eller til Danmark, har krav på at få beskikket forsvarer.

Landsforeningen har bemærket, at det af lovforslagets § 46, stk. 2, fremgår, at retten kan behandle sager om udstedelse af en europæisk arrestordre efter stk. 1 uden afholdelse af retsmøde. Landsforeningen finder, at forsvareren

skal have mulighed for at komme med bemærkninger, inden retten træffer en afgørelse efter § 46, stk. 1.

Advokatrådet har bemærket, at vedrørende sagsbehandlingen henviser lovforslaget til forskellige kapitler i retsplejeloven, der indeholder krav om beskikkelse af forsvarer. Af hensyn til en klar opfyldelse af Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2016/1919 af 26. oktober 2016 om retshjælp til mistænkte og tiltalte i straffesager og til eftersøgte i sager angående europæiske arrestordre bør det klart fremgå af loven, at den, der søges udleveret fra eller til Danmark, har krav på at få beskikket forsvarer.

Advokatrådet har bemærket, at det følger af lovforslagets § 46, stk. 2, at retten kan behandle sager om udstedelse af en europæisk arrestordre efter stk. 1 uden afholdelse af retsmøde. Det kræves således ikke, at forsvareren inddrages i forbindelse med sagen om udstedelse af en europæisk arrestordre. Advokatrådet bemærker i den forbindelse, at afgørelser, hvor forsvaret ikke er til stede, er retssikkerhedsmæssig betænkelige og ikke bør finde sted.

Justitsministeriet bemærker indledningsvis, at direktiv (EU) 2016/1919 af 26. oktober 2016 pga. retsforbeholdet ikke er bindende for og ikke finder anvendelse i Danmark.

Det følger af rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, artikel 11, stk. 2, at en eftersøgt, der anholdes med henblik på fuldbyrdelse af en europæisk arrestordre, har ret til bistand af en juridisk rådgiver og en tolk i overensstemmelse med den nationale lovgivning i den fuldbyrdende medlemsstat.

Det følger af lovforslagets § 34, at når der iværksættes undersøgelse efter § 32, stk. 1, skal der beskikkes en forsvarer for den, som søges udleveret, medmindre den pågældende selv vælger en forsvarer, og at udgifter til beskikket forsvarer og andre sagsomkostninger afholdes af det offentlige. Hvis der foreligger særlige omstændigheder, kan retten dog bestemme, at sagsomkostningerne helt eller delvis skal betales af den, som søges udleveret.

Hvis den, der begæres udleveret, er blevet anholdt og fremstillet i grundlovsforhør, inden politiet har iværksat en undersøgelse i medfør af lovforslagets § 32, stk. 1, vil der skulle beskikkes en forsvarer for den pågældende i forbindelse med grundlovsforhøret, jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra a.

Lovforslagets § 34 finder anvendelse i alle tilfælde af udlevering fra Danmark, således også udlevering til de nordiske lande og udlevering til lande uden for Norden og EU.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der er tilstrækkeligt klar adgang til forsvarerbistand i sager om udlevering fra Danmark.

I sager om udlevering til Danmark følger det af lovforslagets § 45, at ønskes en person efterlyst internationalt med henblik på frihedsberøvelse og udlevering til strafforfølgning i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om, at sigtede varetægtsfængsles, jf. retsplejelovens kapitel 70, og om, at der udstedes en europæisk arrestordre.

Der skal beskikkes en forsvarer for den pågældende i forbindelse med grundlovsforhøret, jf. retsplejelovens § 731, stk. 1, litra a.

Justitsministeriet finder på den baggrund, at der er tilstrækkeligt klar adgang til forsvarerbistand i sager om udlevering til strafforfølgning til Danmark.

Justitsministeriet finder derimod ikke anledning til at foreslå, at der i sager om udlevering til straffuldbyrdelse til Danmark skal beskikkes en advokat for den eftersøgte.

Det følger af lovforslagets § 46, at ønskes en person efterlyst internationalt og udleveret til straffuldbyrdelse i Danmark, anmoder anklagemyndigheden retten om at udstede en europæisk arrestordre. Retten skal påse, at betingelserne for at udstede arrestordren er opfyldt.

Der skal i disse tilfælde ikke afsiges en fængslingskendelse vedrørende den pågældende.

Udebliver en domfældt fra afsoning af en straffedom i Danmark, kræver det ikke involvering af retten (eller en advokat), hvis politiet skal pågribe og tilbageholde den pågældende, jf. retsplejelovens § 761.

Justitsministeriet finder på den baggrund ikke, at det er nødvendigt, at der i forbindelse med udstedelse af en europæisk arrestordre med henblik på udlevering til straffuldbyrdelse skal medvirke en advokat for den domfældte.

5. Økonomiske konsekvenser af lovforslaget

Den Danske Dommerforening anfører, at Den Danske Dommerforening ikke er enig med Justitsministeriet i, at omkostningerne bør holdes inden for domstolenes eksisterende ramme. Dette begrundes med, at domstolene for tiden har et 4 års budget, der årligt reduceres med 1,2 pct., hvorfor en omkostningsforøgelse på knap 2 mio. kr. årligt vil medføre en række yderligere konsekvenser for domstolenes virke. Derudover anføres, at visse sager om udlevering som følge af praksis fra EU-Domstolen er blevet væsentligt mere komplicerede og tidskrævende og at det derfor vil få betydning for domstolenes øvrige opgavevaretagelse, hvis domstolene skal løfte den nye opgave inden for den eksisterende økonomiske ramme. I høringssvarene har **Østre Landsret** og **samtlige byretter** oplyst at kunne henholde sig til Den Danske Dommerforenings høringssvar. **Domstolsstyrelsen** har i sit høringssvar noteret sig, at Justitsministeriet i lovudkastets punkt 4 har tilkendegivet, at merudgifterne for domstolene forbundet med lovforslaget skal afholdes inden for domstolenes nuværende bevillingsmæssige ramme. Domstolsstyrelsen har ikke herudover bemærkninger til lovudkastet.

Domstolenes økonomi er fastlagt i flerårsaftalen for 2019-2022. Bevillingen til domstolene er 1.947,1 mio. kr. i 2019.

Det er Justitsministeriets vurdering, at der med flerårsaftalen er tilvejebragt bevillinger i aftaleperioden, der på en hensigtsmæssig måde sikrer udvikling og tidssvarende sagsbehandling ved domstolene, samtidig med at der afsættes midler til vigtige nye initiativer for domstolene. Flerårsaftalen indeholder et krav om, at domstolene skal udmønte effektiviseringer på 1,2 pct. årligt svarende til effektiviseringskravet i den tidligere flerårsaftale.

Justitsministeriet bemærker i forlængelse af ovenstående, at udgiftsskønnet vedrørende lovforslaget er af relativt begrænset størrelse set i forhold til domstolenes samlede økonomi på 1.947,1 mio. kr. i 2019. Det er derfor Justitsministeriets opfattelse, at udgifterne på 1,7 – 1,9 mio. kr. vil skulle afholdes inden for domstolenes nuværende bevilling.

Foreningen af Offentlige Anklagere har bemærket, at lovforslaget vil medføre, at anklagemyndigheden skal give møde i retten for at anmode om udstedelse af europæiske arrestordrer, hvor det tidligere var skrivebordsarbejde for både de lokale anklagere og Rigsadvokaten. Det er på den baggrund foreningens opfattelse, at dette kan medføre øget ressourceforbrug i den lokale anklagemyndighed, hvorfor der bør tilføres anklagemyndigheden flere ressourcer.

Justitsministeriet bemærker hertil, at da udstedelsen af en europæisk arrestordre forventes at foregå i forlængelse af de grundlovsforhør, der under alle omstændigheder skal afholdes i samme omfang som under den nuværende ordning, vurderes der alene at være tale om en minimal forlængelse af disse retsmøder. Forlængelsen vurderes under alle omstændigheder at begrænse sig til den tid, som Rigsadvokaten kommer til at spare, når man ikke længere skal udstede arrestordrerne. Der vurderes derfor ikke samlet set at være et større ressourceforbrug i anklagemyndigheden med den foreslåede ordning.

6. Øvrige bemærkninger

Advokatrådet bemærker, at det kan overvejes, om forslaget titel bør revideres. Loven omhandler udlevering af sigtede og tiltalte personer til retsforfølgning og dømte til afsoning. Sigtede og tiltalte personer kan retfærdigvis ikke betegnes som ”lovovertrædere”.

Justitsministeriet bemærker hertil, at det fremgår af lovforslagets § 1, at loven finder anvendelse for så vidt angår den, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling i Danmark eller i udlandet. Den gældende udleveringslov, som trådte i kraft i 1967 har titlen ”Lov om udlevering af lovovertrædere” og omfatter også personer, der er sigtet, tiltalt eller dømt for en strafbar handling. Justitsministeriet finder på den baggrund ikke anledning til at ændre lovforslagets titel.

Advokatrådet har bemærket, at det følger af lovforslaget, at de foreslåede ændringer er en konsekvens af, at EU-Domstolen den 27. maj 2019 afsagde domme i de forenede sager C-508/18 og C-82/19 PPU samt i sag C-509/18 vedrørende fortolkningen af artikel 6, stk. 1, i rammeafgørelsen om den europæiske arrestordre, og henleder i den forbindelse opmærksomheden på, at de i forslaget nævnte afgørelser efterfølgende er suppleret med Domstolens dom af 9. oktober 2019 i sag C-489/19 PPU. Denne seneste afgørelse stiller supplerende krav til den domstolskontrol, som skal finde sted i forbindelse med udstedelse af en europæisk arrestordre. Det fremgår ikke klart af lovforslaget, at disse krav opfyldes med forslaget.

Justitsministeriet bemærker hertil, at der i sag C-489/19 PPU er tale om en situation, hvor det er anklagemyndigheden, der udsteder en europæisk arrestordre, som derefter skal godkendes af en domstol, for at arrestordren bliver endelig.

Da der med lovforslaget lægges op til, at kompetencen til udstedelse af en europæisk arrestordre flyttes fra anklagemyndigheden til domstolene, har EU-Domstolens afgørelse i sag C-489/19 PPU ikke betydning for den foreslåede ordning, og Justitsministeriet finder derfor ikke anledning til at omtale dommen i lovforslaget.

Institut for Menneskerettigheder finder det positivt, at der med udkastet tages de nødvendige lovgivningsmæssige skridt til tiltrædelse og ratificering af Tvangsforsvindingskonventionen.

III. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

Ud over de ændringer, der er anført ovenfor under pkt. 2, har Justitsministeriet fundet anledning til at præcisere, i hvilke tilfælde lovforslagets § 8 om midlertidig udlevering tænkes anvendt. Det er således tilføjet de specielle bemærkninger til § 8, at bestemmelsen tænkes anvendt i videst muligt omfang, men at der vil dog kunne forekomme situationer, hvor udleveringen i stedet vil skulle udsættes, indtil den pågældende er løsladt. Det kan f.eks. være i de tilfælde, hvor den pågældende er dømt for alvorlig personfarlig kriminalitet eller lignende, og der vurderes at være særlig risiko for, at den pågældende i forbindelse med den midlertidige udlevering vil undvige. Der vil i givet fald skulle foretages en konkret afvejning af hensynet til retshåndhævelsen over for risikoen for undvigelse.

Justitsministeriet har desuden i lovforslagets § 8 tilføjet et nyt stk. 4, hvorefter en person, der skal strafforfølges i Danmark, hvis betingelserne for udlevering i øvrigt er opfyldt, undtagelsesvis kan midlertidigt udleveres fra Danmark med henblik på strafforfølgning i det anmodende land. Der henvises til lovforslagets pkt. 3.2.6.2 og de specielle bemærkninger til § 8.

Herudover indeholder lovforslaget i forhold til lovudkastet, der blev sendt i høring, justeringer af navnlig sproglig og lovteknisk karakter i lovteksten, mens de specielle bemærkninger for flere bestemmelsers vedkommende er blevet udbygget for at lette fortolkningen heraf. Der er overvejende tale om tilføjelse af bemærkninger vedrørende gældende ret i forhold til bestemmelser, der videreføres med lovforslaget.